MÚSICA ANTIGA

2018_2019

NADAL AMB BACH: KOMM, JESU, KOMM

ENSEMBLE PYGMALION

11 de desembre
DE 2018

SALA 1 PAU CASALS

L'AUDITORI

auditori.cat

Château de
VERSAILLES
Spectacles

10e saison

18 OPÉRA ROYAL 19
CHÂTEAU DE VERSAILLES SPECTACLES

Teatre de l'Òpera Reial del Palau de Versalles

El teatre de l'òpera més bonic del món a 25 min. de la torre Eiffel

Jordi Savall • Philippe Jaroussky
Sir John Eliot Gardiner • Raphaël Pichon
Leonardo García Alarcón
William Christie • entre d'altres

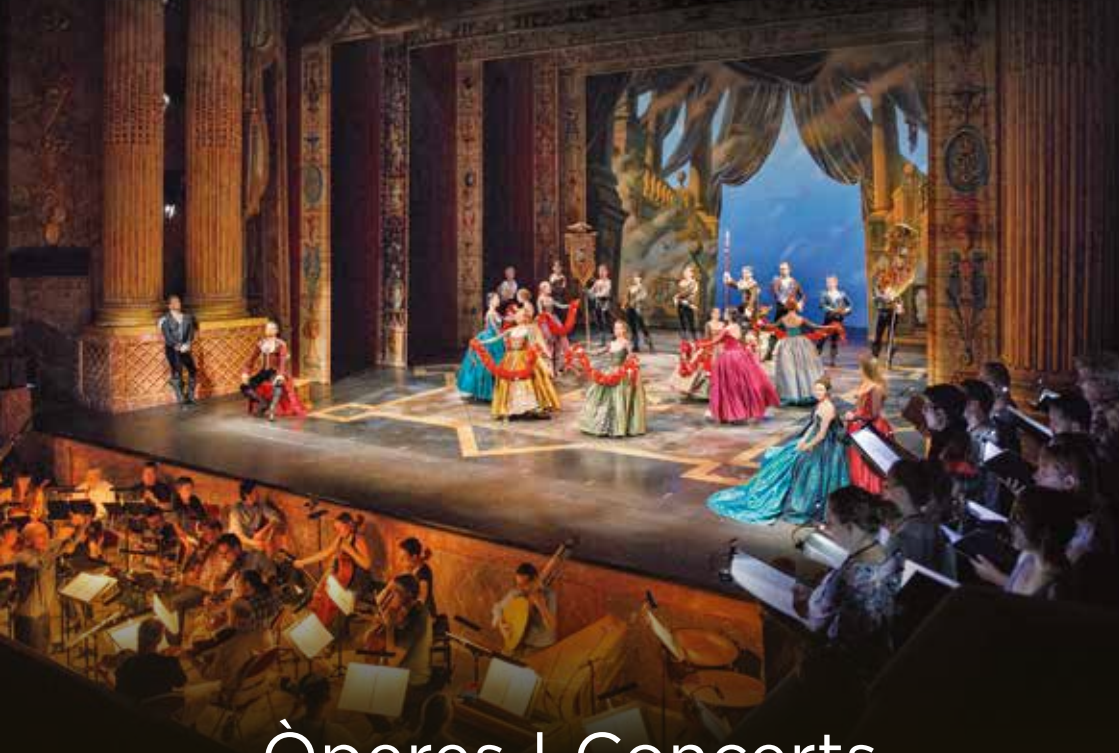

Òperes | Concerts
de música barroca
Ballets | Teatre

INFORMACIÓ – RESERVES
www.chateauversailles-spectacles.fr

@chateauversailles.spectacles @OperaRoyal @chateauversailles

PROGRAMA

NADAL AMB BACH: KOMM, JESU, KOMM
ENSEMBLE PYGMALION

DESEMBRE 2018

Dimarts 11 a les 20 h

Ensemble Pygmalion
Raphaël Pichon director

JOHANN SEBASTIAN **BACH** Eisenach 1685 ~ Leipzig 1750 — **44'**
Singet dem Herrn ein neues Lied a 8 veus BWV 225

GIOVANNI **GABRIELI** Venècia 1557 ~ 1612
Jubilate deo a 8 veus

JOHANN SEBASTIAN **BACH**
Der Geist hilft unser Schwachheit auf a 8 veus BWV 226
Jesu meine Freude a 5 veus BWV 227

PAUSA — 20'

VINCENZO **BERTOLUSI** Murano ca.1565 ~ Copenhaguen 1608 — **38'**
Osculetor meo a 7 veus

JOHANN SEBASTIAN **BACH**
Komm Jesu Komm a 8 veus BWV 229

HANS LEO **HASSLER** Nuremberg 1564 ~ Frankfurt 1612
Domine Deus, Israel a 6 veus

JOHANN SEBASTIAN **BACH**
Fürchte dich nicht, ich bin bei dir a 8 veus BWV 228

HIERONYMUS **PRAETORIUS** Hamburg 1560 ~ 1629
Tulerunt Dominum meum a 8 veus

JOHANN SEBASTIAN **BACH**
Lobet den Herrn a 4 veus BWV 230

El temps i la durada del concert són aproximats

Agrairíem que apaguéssiu els mòbils, desactivéssiu les alarmes sonores i continguéssiu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

Comenta aquest concert amb
#auditori #antiga

L'Auditori és un consorci de
Ajuntament de Barcelona
Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

Mitjans patrocinadors
LA VANGUARDIA
3
CATALUNYA RÀDIO

per **Pep Gorgori**

Quan Johann Sebastian Bach va escriure els seus motets, aquest gènere era ja pràcticament una relíquia del passat. El *kantor* de Leipzig, però, passa per ser més que conservador en alguns aspectes, i aquest n'és un, precisament. Sense prodigar-s'hi gaire, tampoc no va dubtar a escriure alguns motets quan l'ocasió ho va requerir. En l'època de Bach, en efecte, els motets es feien servir com a introducció d'algunes celebracions litúrgiques, i només en determinades ocasions. En aquests casos, a més, la tradició estava molt definida. Els motets s'escollien del recull *Florilegium Portense*, recopilat un segle abans de Bach, que incloïa sobretot obres del segle XVI. Per tant, parlar de motets a Sant Tomàs de Leipzig era anar, ni més ni menys, dos segles enrere.

El motiu per escriure aquestes obres, més enllà de l'esmentat suposat conservadorisme, possiblement tingui a veure amb les fonts dels seus textos. Per a Bach, la relació entre el text i la música és increïblement estreta, fins al punt que arriba a constituir una unitat indissoluble. El que es diu només assoleix un significat ple amb la música, i el que es canta només s'entén si s'observa atentament el text. Així, mentre que en les cantates Bach es veu obligat a treballar amb un material heterogeni, de procedències molt diverses i de la mà de poetes diferents que no sempre deixen marge per fer canvis per adaptar-se a la mètrica, els textos dels motets presenten una homogeneïtat molt més clara. En efecte, la majoria procedeix de les Escriptures, un terreny on Bach es belluga amb molta més comoditat. A més, en els moments en què sent la necessitat de modificar un text, ho fa ell personalment, sense haver de negociar amb ningú. No és gens estrany, doncs, que el músic se sentís en algun moment atret per aquest gènere, bo i sabent que podia resultar antiquat a ulls d'alguns col·legues i dels feligresos més primmirats.

Malgrat el fet que els motets de Bach fossin escrits per a funerals en la majoria d'ocasions –d'alguns no en sabem amb certesa ni la data ni el motiu de composició–, no ens ha de sorprendre que alguns d'ells, com "Lobet den Herrn, alle Heiden", s'obrin amb un caràcter eminentment festiu. En les cantates hi ha nombrosos exemples de com Bach concep la mort com un moment de joia davant el retrobament imminent amb Déu.

En altres casos, com en el "Komm, Jesu, Komm", Bach adopta una actitud humil, d'invocació, remarcada en aquest cas per l'ús del doble cor. Escrit per a vuit veus, aquest motet ens permet veure un exemple de diàleg entre cors que procedeix de l'inici del Barroc italià i que Bach empra també de manera magistral en altres obres, com la *Passió segons sant Mateu*.

“Jesu meine Freude”, a més de ser un dels motets més cèlebres, és una veritable filigrana en què el sentiment religiós, la música i la matemàtica –puntals indissociables de la producció bachiana– conviuen de manera exemplar. Aquesta afirmació es podria demostrar amb nombrosos exemples, però ens en quedarem amb només un. L’estructura alterna himnes de Johann Franck amb textos de la Carta de sant Pau als romans i es concep de manera simètrica. Comença i acaba amb Franck, i mentre que la segona i la penúltima part són de l’esmentada Carta, el tercer número i l’antepenúltim recuperen els textos del poeta, i així successivament. Al bell mig de l’obra, les paraules de sant Pau es vesteixen amb una corprenedora fuga. Al centre exacte de la fuga, que és també el centre de la partitura (compassos 230-235, dels 465 que en té el motet sencer), hi trobem la paraula *Geist* (esperit), cantada per les tres veus més greus, i el seu derivat, l’adjectiu *geistlich* (espiritual), en un melisma impressionant entonat per la soprano. Música, ciència i religió aplegades en una partitura única.

“Der Geist hilft unser Schwachheit auf” és un altre motet escrit per a un funeral, el de Johann Heinrich Ernesti, músic i company seu a la Thomaskirche. La desaparició d’aquest va causar a Bach la sobrecàrrega de feina que el va portar a escriure les amargues queixes sobre les condicions laborals que han arribat fins als nostres dies.

Finalment, “Singet dem Herrn ein neues Lied” és considerat un dels més clars exemples d’imitació de l’estil del concert instrumental, malgrat tractar-se d’una obra per a veus. No només pel tractament que fa d’aquestes, sinó també per la manera en què s’alternen els tres moviments que el conformen: ràpid-lent-ràpid.

El programa d’aquest concert alterna aquests motets de Bach amb algunes àries i fragments de cantates que permeten comprovar com n’era, de fina, per a ell la línia entre tradició i innovació, i com la saltava sempre que la musicalitat ho requeria. Tenint en compte, però, que el motet remetia ja llavors a temps remots, resulta especialment interessant acabar la vetllada escoltant tres mestres que van estar en actiu durant la segona meitat del segle XVI, un segle i mig abans de Bach. Les músiques de Gabrieli, Hassler i Bertolusi són un excel·lent contrapunt final per completar aquest recorregut per un gènere cabdal del Barroc de la mà d’alguns dels seus grans mestres.

JOHANN SEBASTIAN BACH
SINGET DEM HERRN EIN NEUES LIED BWV 225

1. Chor

Singet dem Herrn ein neues Lied,
Die Gemeine der Heiligen sollen ihn loben.
Israel freue sich des, der ihn gemacht hat.
Die Kinder Zion sei'n fröhlich
über ihrem Könige,
Sie sollen loben seinen Namen im Reihen;
mit Pauken und mit Harfen
sollen sie ihm spielen.

2. Choral und Aria

Choral (chor II)
Wie sich ein Vater erbarmet
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor II)
Über seine junge Kinderlein,
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor II)
So tut der Herr uns allen,
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor II)
So wir ihn kindlich fürchten rein.
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor II)
Er kennt das arm Gemächte,
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Gott weiß, wir sind nur Staub,
Aria (chor I)
Denn ohne dich ist nichts getan
Mit allen unsern Sachen.
Choral (chor II)
Gleichwie das Gras vom Rechen
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor II)
Ein Blum und fallend Laub.
Aria (chor I)
Denn ohne dich ist nichts getan
Mit allen unsern Sachen.
Choral (chor II)
Der Wind nur drüber wehet,
Aria (chor I)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor II)
So ist es nicht mehr da,

1. Cor

Canteu al Senyor un càntic nou,
que la congregació dels sants el lloï.
Se sent feliç Israel d'Aquell qui l'ha creat,
s'alegren del seu Rei
els fills de Sió.
Que lloïn el seu nom amb danses,
que amb tambors i cítares
toquin per a Ell.

2. Coral i Ària

Coral (Cor II)
Com un pare s'apiada
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
dels seus fillons,
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
el Senyor ho fa de tots nosaltres,
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
per tant li teníem por infantilment.
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
Coneix la nostra feble factura,
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
Déu sap que som només pols,
Ària (Cor I)
Perquè sense Vós res no es pot fer
amb totes les nostres coses.
Coral (Cor II)
com l'herba que la rella [arrabassa],
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
una flor i una fulla que cau.
Ària (Cor I)
Perquè sense Vós res no es pot fer
amb totes les nostres coses.
Coral (Cor II)
Només que el vent hi bufi al damunt,
Ària (Cor I)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor II)
deixa d'existir;

Aria (chor I)
Drum sei du unser Schirm und Licht,
Und trügt uns unsre Hoffnung nicht,
So wirst du's ferner machen.
Choral (chor II)
Also der Mensch vergehet,
Sein End, das ist ihm nah.
Aria (chor I)
Wohl dem, der sich nur steif und fest
Auf dich und deine Huld verlässt.
Choral (chor I)
Nur Gottes Gnad' alleine
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Steht fest und bleibt in Ewigkeit,
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Bei seiner lieben Gemeinde,
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Die stets in seiner Furcht bereit,
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Die seinen Bund behalten.
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Er herrscht im Himmelreich.
Aria (chor II)
Denn ohne dich ist nichts getan
Mit allen unsern Sachen.
Choral (chor I)
Ihr, starken Engel, waltet
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Seines Lob's und Dienst's zugleich,
Aria (chor II)
Denn ohne dich ist nichts getan
Mit allen unsern Sachen.
Choral (chor I)
Dem großen Herrn zu ehren,
Aria (chor II)
Gott, nimm dich ferner unser an!
Choral (chor I)
Und treibt sein heilig Wort ;
Aria (chor II)
Drum sei du unser Schirm und Licht,
Und trügt uns unsre Hoffnung nicht,
So wirst du's ferner machen.
Choral (chor I)
Mein Seele sollt auch vermehren
Sein Lob an allen Ort.!

Ària (Cor I)
Així doncs, sigueu el nostre escut i la nostra llum
i que no ens enganyi la nostra esperança.
I així ho continuareu fent.
Coral (Cor II)
talment l'home passa;
la seva fi és a prop.
Ària (Cor I)
Benaurat aquell qui segur i ferm només
en Vós i la vostra benvolença confia.
Coral (Cor I)
Només la Gràcia de Déu
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
és ferma i roman eternament,
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
al costat de la seva estimada congregació
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
que està preparada, amb temor [de Déu],
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
que serva la seva aliança.
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
Ell regna al cel.
Ària (Cor II)
Perquè sense Vós res no es pot fer
amb totes les nostres coses.
Coral (Cor I)
Vosaltres, àngels poderosos, feu que imperi
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
tant la seva lloança com el seu servei,
Ària (Cor II)
Perquè sense Vós res no es pot fer
amb totes les nostres coses.
Coral (Cor I)
per glorificar l'alt Senyor,
Ària (Cor II)
Oh Déu, continueu tenint cura de nosaltres!
Coral (Cor I)
i esteneu la seva santa Paraula;
Ària (Cor II)
Així doncs, sigueu el nostre escut i la nostra llum
i que no ens enganyi la nostra esperança.
I així ho continuareu fent.
Coral (Cor I)
que la meva ànima augmenti també
la seva lloança per tot arreu.

Aria (chor II)
Wohl dem, der sich nur steif und fest
Auf dich und deine Huld verlässt.

3. Chor

Lobet den Herrn in seinen Taten,
lobet ihn in seiner großen Herrlichkeit!
Alles, was Odem hat,
lobe den Herrn, Halleluja!

Ària (Cor II)
Benaurat aquell qui segur i ferm només
en Vós i la vostra benvolença confia.

3. Cor

Lloeu el Senyor per les seves gestes,
lloeu-lo per la seva sublim magnificència.
Que tot allò que respira lloï el Senyor!
Al·leluia!

GIOVANNI GABRIELLI (1557-1612)
JUBILATE DEO

Jubilate Domino omnis terra,
quia sic benedicetur homo qui timet Dominum.
Jubilate Deo omnis terra!
Deus Israel conjungat vos, et ipse sit vobiscum.
Mittat vobis auxilium de sancto et de Sion tueatur vos.
Jubilate Deo omnis terra!
Benedicat vobis Dominus ex Sion,
qui fecit caelum et terram.
Jubilate Deo omnis terra!
Servite Domino in laetitia!

Aclameu el Senyor arreu de la terra,
car així seran beneïts els fidels del Senyor.
Aclameu Déu arreu de la terra!
Que el Déu d'Israel us uneixi i resti amb vosaltres,
que us ajudi des del santuari
i us sostingui des de Sió.
Aclameu el Senyor arreu de la terra,
Que el Senyor us beneeixi des de Sió;
ell que ha fet el cel i la terra
Aclameu Déu arreu de la terra!
Serviu el Senyor amb alegria!

JOHANN SEBASTIAN BACH
DER GEIST HILFT UNSER SCHWACHHEIT AUF BWV 226

1. Chor

Der Geist hilft unser Schwachheit auf, denn wir wissen nicht, was wir beten sollen, wie sich's gebühret;
Sondern der Geist selbst vertritt uns aufs beste mit unaussprechlichem Seufzen.
Der aber die Herzen forschet, der weiß, was des Geistes Sinn sei; denn er vertritt die Heiligen nach dem, das Gott gefället.

2. Choral

Du heilige Brunst, süßer Trost
Nun hilf uns, fröhlich und getrost
In deinem Dienst beständig bleiben,
Die Trübsal uns nicht abtreiben.
O Herr, durch dein Kraft uns bereit
Und stärk des Fleisches Blödigkeit,
Dass wir hie ritterlich ringen,
Durch Tod und Leben zu dir dringen.
Halleluja, halleluja.

1. Cor

L'Esperit ajuda la nostra feblesa, perquè
nosaltres no sabem què hem de demanar [ni]
com cal fer-ho,
però l'Esperit mateix intercedeix per
nosaltres amb gemecs inefables.
El Qui escruta els cors sap
quin és el voler de l'Esperit, perquè aquest [intercedeix
pels sants davant Ell en allò que plau a Déu.

2. Coral

Vós, flama sagrada, dolç conhort,
ajudeu-nos ara, alegres i confiats,
a mantenir-nos constants en el vostre servei,
que la tribulació no ens en desviï.
Senyor, amb la vostra fortalesa prepareu-nos
i envigoriu la feblesa de la carn,
de mode que noblement lluitem
i que a través de la mort i la vida arribem fins a Vós.
Al·leluia, al·leluia!

JOHANN SEBASTIAN BACH
JESU MEINE FREUDE BWV 227

1. Choral

Jesu, meine Freude
Meines Herzens Weide,
Jesu, meine Zier,
Ach wie lang, ach lange
Ist dem Herzen bange
Und verlangt nach dir!
Gottes Lamm, mein Bräutigam,
Außer dir soll mir auf Erden
Nichts sonst Liebers werden.

2. Motet

Es ist nun nichts Verdammliches
An denen, die in Christo Jesu sind,
Die nicht nach dem Fleische wandeln,
Sondern nach dem Geist.

3. Choral

Unter deinem Schirmen
Bin ich vor den Stürmen
Aller Feinde frei.
Lass den Satan wittern,
Lass den Feind erbittern,
Mir steht Jesus bei.
Ob es itzt gleich kracht und blitzt,
Ob gleich Sünd und Hölle schrecken,
Jesus will mich decken.

4. Terzett

Denn das Gesetz des Geistes,
der da lebendig macht in Christo Jesu,
hat mich frei gemacht
von dem Gesetz der Sünde und des Todes.

5. Choral (freier)

Trotz dem alten Drachen,
Trotz des Todes Rachen,
Trotz der Furcht darzu!
Tobe, Welt, und springe,
Ich steh hier und singe
In gar sichrer Ruh.
Gottes Macht hält mich in acht;
Erd und Abgrund muss verstummen,
Ob sie noch so brummen.

6. Motet

Ihr aber seid nicht fleischlich,
sondern geistlich,

1. Coral

Jesús, joia meva,
pastura del meu cor,
Jesús, honra meva,
ah, des de fa molt de temps, molt,
el meu cor es neguiteja
i us desitja vivament!
Anyell de Déu, Espòs meu,
fora de vós damunt la terra
no m'ha de ser res més estimat.

2. Motet

Ja no hi ha cap mena de condemnació
per als qui estan en el Crist Jesús,
aquells qui no segueixen
la carn sinó l'esperit.

3. Coral

Sota la vostra protecció
sóc enfront de les tempestes,
lliure de tots els enemics.
Que Satanàs esbufegui,
que els enemics s'enfureixin,
Jesús és al meu costat.
Tant és que troni i llampegui,
tant és que el pecat i l'infern causin espant,
Jesús m'empararà.

4. Trio

Perquè la llei de l'Esperit
que vivifica en el Crist Jesús
m'ha alliberat
de la llei del pecat i la mort.

5. Coral (lliure)

Malgrat el vell drac,
malgrat la gola de la mort,
malgrat la por també!
Enrabia't, món, i esquerda't,
aquí quedo i canto
en pau completa i segura.
El poder de Déu en manté alerta.
La terra i l'abisme hauran de callar,
tant és que ara remuguin d'aquesta manera.

6. Motet

Vosaltres, però, no sou carnals
sinó espirituals,

so anders Gottes Geist in euch wohnet.
Wer aber Christi Geist nicht hat,
der ist nicht sein.

7. Choral

Weg mit allen Schätzen!
Du bist mein Ergötzen,
Jesu, meine Lust!
Weg ihr eitlen Ehren,
Ich mag euch nicht hören,
Bleibt mir unbewusst!
Elend, Not, Kreuz, Schmach und Tod
Soll mich, ob ich viel muss leiden,
Nicht von Jesu scheiden.

8. Terzett

So aber Christus in euch ist,
so ist der Leib zwar tot um der Sünde willen;
der Geist aber ist das Leben
um der Gerechtigkeit willen.

9. Choral (freier)

Gute Nacht, o Wesen,
Das die Welt erlesen,
Mir gefällst du nicht.
Gute Nacht, ihr Sünden,
Bleibet weit dahinten,
Kommt nicht mehr ans Licht!
Gute Nacht, du Stolz und Pracht!
Dir sei ganz, du Lasterleben,
Gute Nacht gegeben.

10. Motet

So nun der Geist des,
der Jesum von den Toten auferwecket hat,
in euch wohnet,
so wird auch derselbige,
der Christum von den Toten auferwecket hat,
eure sterbliche Leiber lebendig machen
um des willen, dass sein Geist in euch
wohnet.

11. Choral

Weicht, ihr Trauergeister,
Denn mein Freudenmeister,
Jesus, tritt herein.
Denen, die Gott lieben,
Muss auch ihr Betrüben
Lauter Zucker sein.
Duld ich schon hier Spott und Hohn,
Dennoch bleibst du auch im Leide,
Jesu, meine Freude.

des que l'Esperit de Déu habita en vosaltres.
Perquè si algú no té l'Esperit del Crist,
aquest no és pas d'Ell.

7. Coral

Fora tots els tresors!
Vós sou el meu delit,
oh Jesús, plaer meu!
Fora, glòries vanes,
no vull sentir-vos,
sigueu-me desconegudes!
Fretura, necessitat, creu, oprobi i mort,
per molt que jo hagi de patir,
no em separaran de Jesús.

8. Trio

Però si el Crist és en vosaltres,
el cos és mort per al pecat;
l'Esperit, en canvi,
viu per a la justícia.

9. Coral (lliure)

Bona nit, oh existència
que ha triat el món,
a mi no m'agrades.
Bona nit, pecats,
quedeu ben lluny,
no torneu a sortir a la llum!
Bona nit, orgull i pompa!
A tu, en conjunt, vida de depravació,
bona nit et dic!

10. Motet

I, si l'Esperit del Qui va ressuscitar
Jesús d'entre els morts
habita en vosaltres,
el mateix qui va ressuscitar
el Crist d'entre els morts
vivificarà també els vostres cossos mortals
per mitjà del seu Esperit que habita en
vosaltres.

11. Coral

Ploreu, esperits de dol,
perquè el Senyor de la joia,
Jesús, ja arriba.
A aquells qui estimen Déu
fins i tot les afliccions
els han de ser sucre pur.
Sóc capaç de suportar aquí la befa i l'ofensa,
i tanmateix també romaneu amb mi en el dolor,
Jesús, joia meva.

VINCENZO BERTOLUSI (ca.1565 – 1608)
OSCULETUR MEO

Osculetur me osculo oris sui,
quia meliora sunt, ubera tua vino,
fragrantius unguentis optimis.
Oleum effusum nomen tuum,
ideo adulescentulae dilexerunt te.

Que em besi amb el bes dels seus llavis!
Són més dolces que el vi les teves carícies,
més flairoses que els millors perfums.
Aroma que s'escampa és el teu nom,
per això les donzelles s'enamoren de tu

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685 – 1750)
KOMM, JESU, KOMM BWV 229

1. Concerto

Komm, Jesu, komm, mein Leib ist müde,
Die Kraft verschwindt je mehr und mehr,
Ich sehne mich nach deinem Frieden;
Der saure Weg wird mir zu schwer
Komm, ich will mich dir ergeben
Du bist der rechte Weg,
Die Wahrheit und das Leben.

2. Aria

Drum schließ ich mich in deine Hände
Und sage, Welt, zu guter Nacht!
Eilt gleich mein Lebenslauf zu Ende,
Ist doch der Geist wohl angebracht.
Er soll bei seinem Schöpfer schweben,
Weil Jesus ist und bleibt
Der wahre Weg zum Leben.

1. Concerto

Veniu, Jesús, veniu, el meu cos està cansat,
la força se [m']esvaeix cada vegada més,
em delejo per la vostra pau;
el camí aspre se'm fa feixuc!
Veniu, vull lliurar-me a Vós;
Vós sou el bon camí,
la veritat i la vida.

2. Òria

Per això em col·loco dins la vostra mà,
i dic «Món, bona nit!».
Que vagi de pressa el curs de la meva vida
[vers la seva fi,
ja l'esperit està del tot preparat.
Ha de volar cap al seu Creador,
perquè Jesús és i serà
el camí vertader vers la vida.

HANS LEO HASSLER (1564-1612)
DOMINE DEUS, ISRAEL

Domine Deus Israel, miserere mei
et dele omnia peccata mea,
quoniam magna est misericordia tua super
[coelos,
et miserationes tuae super omnia opera tua.
Miserere mei, Deus meus,
quia in te speravit cor meum,
adjutor et protector meus.
Eripe me de manu inimici,
et defende me brachio tuo sancto
a nefandis et protervis insidiis Sathanae,
ut in aeternum videbam bona Domini
in terra viventium, et lumen in lumine tuo.

Senyor, Déu d'Israel, compadiu-vos de mi
i esborreu les meves culpes,
perquè la vostra misericòrdia és gran en el cel
i el vostre perdó s'estén a tota criatura.
Compadiu-vos de mi, Déu meu,
car la meva ànima espera en vós,
auxili meu i escut que em protegiu.
Salveu-me de les mans de l'enemic
i defenseu-me amb el vostre braç sagrat
dels enganys impius i maliciosos de Satanàs,
que pugui fruir de la vostra bondat
en la vida eterna i veure la llum en la vostra
[llum.

JOHANN SEBASTIAN BACH
FÜRCHTE DICH NICHT, ICH BIN BEI DIR BWV 228

Fürchte dich nicht, ich bin bei dir;
weiche nicht, denn ich bin dein Gott!
Ich stärke dich, ich helfe dir auch,
ich erhalte dich durch die rechte Hand meiner Gerechtigkeit.
Fürchte dich nicht, denn ich habe dich erlöset;
ich habe dich bei deinem Namen gerufen, du bist mein!

Choral:

Herr, mein Hirt, Brunn aller Freuden,
du bist mein,
ich bin dein
niemand kann uns scheiden.

Ich bin dein, weil du dein Leben
und dein Blut
mir zu gut
den Tod gegeben.

Du bist mein, weil ich dich fasse
und dich nicht,
o mein Licht,
aus dem Herzen lasse!

Laß mich hingelangen,
da du mich
und ich dich
lieblich werd umfangen.

Fürchte dich nicht,
du bist mein.

No tinguis por, que jo estic amb tu;
no defalleixis, que jo sóc el teu Déu.
Jo et dono vigor i t'ajudo,
et sostinc amb la mà dreta de la meva justícia.
No tinguis por, perquè jo t'he redimit,
t'he cridat pel teu nom,
ets meu!

Coral:

Senyor, pastor meu, font de tota joia!,
Vós sou meu,
jo sóc vostre,
ningú no pot separar-nos.

Sóc vostre perquè el vostre cos
i la vostra sang
per al meu bé a mi
amb la [vostra] mort m'heu donat.

Sou meu des que us vaig assolir
i, oh llum meva,
no us he tret
del cor!

Permeteu-me, permeteu-me arribar
allà on Vós a mi
i jo a Vós
amorosament ens abraçarem.

No tinguis por,
ets meu.

HIERONYMUS PRAETORIUS (1560-1629)
TULERUNT DOMINUM MEUM

Tulerunt Dominum meum et nescio ubi posuerunt eum.
Dicunt ei angeli: mulier, quid ploras?
Surrexit sicut dixit.
Praecedet vos in Galileam,
ibi eum videbitis.
Alleluia.

S'han endut el meu Senyor
i no sé on l'han posat.
Els àngels li diuen: Dona, per què plores?
Ha ressuscitat, tal com va dir.
Ell va davant vostre a Galilea,
allà el veureu.
Al·leluia.

Cum ergo fleret, inclinavit se,
et perspexit in monumentum.
Et vidit duos angelos [in albis] sedentes,
qui dicunt ei:
Praecedet vos in Galileam,
ibi eum videbitis.
Alleluia.

Mentre plorava, s'ajupí
i va mirar dins el sepulcre.
Hi veié dos àngels vestits de blanc asseguts,
que li van dir:
Ell va davant vostre a Galilea,
allà el veureu.
Al·leluia.

JOHANN SEBASTIAN BACH
LOBET DEN HERRN BWV 230

Lobet den Herrn, alle Heiden
und preiset ihn, alle Völker !
Denn seine Gnade und Wahrheit
waltet über uns in Ewigkeit.
Alleluja !

Lloeu el Senyor, totes les nacions,
glorifiqueu-lo, tots els pobles!
Perquè la seva gràcia i veritat ens és
concedida eternament.
Al·leluia!

Per a les obres originals en llatí, revisió i textos catalans a càrrec de Narcís Figueras.

Per a les obres originals en alemany, traducció dels textos lírics i adaptació dels textos bíblics (Bíblia de Montserrat) a càrrec de Gabriel de la S. T. Sampol (www.catabach.com).

fotografia © Piergab

ENSEMBLE PYGMALION

L'Ensemble Pygmalion, format per una orquestra d'instruments històrics i un cor, va ser fundat el 2006 per Raphaël Pichon. Des dels seus inicis interpreta un repertori molt ampli que va des de Bach a Berlioz, i explora les connexions que uneixen els seus compositors de referència: Bach amb Mendelssohn, Schütz amb Brahms o Rameau amb Gluck i Berlioz.

Resideix a l'Òpera Nacional de Bordeus i actua habitualment a les principals sales franceses i internacionals. Ha treballat amb directors de teatre com Katie Mitchell, Michel Fau o Jetske Mijnssen, fet que ha aportat un enfocament innovador a les obres, tals com *Trauernacht* (cantates de Bach), *Dardanus* de Rameau i *Orfeo* de Luigi Rossi.

Després de llançar els CDs *Missae breves* de Bach i una versió de *Dardanus* amb el segell Alpha, al 2014 Pygmalion comença a treballar amb la discogràfica Harmonia Mundi enregistrant els següents discs: *Köthener Trauermusik* (Bach), *Castor et Pollux* (Rameau), *Rheinmädchen*, un nova versió de *Dardanus* i *Orpheus* (Rossi), tots dos en DVD, i *Stravaganza d'Amore*. També ha llançat *Mozart & the Weber sisters* amb la soprano Sabine Devieilhe per al segell Erato. La seva discografia ha rebut premis com un Gramophone Award 2016, CD des Monats (Opernwelt), Diapason d'Or de l'Année, Victoire de la Musique 2015 i el premi al Milor gravació clàssica 2016 per Forbes.

Pygmalion resideix a l'Òpera Nacional de Bordeus. Rep ajuda de la Diréction régionale des affaires culturelles de Nouvelle-Aquitaine i la Ville de Bordeaux. Pygmalion és Ensemble Associat a l'Opéra Comique (2017-19), i rep suport de la Fondation Bettencourt Schueller, Mécénat Musical Société Générale; té residència a la Fundació Singer-Polignac.

SOPRANOS Ulrike Barth / Adèle Carlier / Anne-Emmanuelle Davy / Perrine Devillers / Maïlys de Villoutreys / Armelle Froeliger / Marie-Frédérique Girod / Marie Planinsek ALTOS Corinne Bahuaud / Philippe Barth, Anaïs Bertrand / Floriane Hasler / Marie Pouchelon / Yann Rolland / TENORS Didier Chassaing / Olivier Coiffet / Philippe Froeliger / Constantin Goubet / Martial Pauliat / Randol Rodriguez / BAIXOS Alexander Ashworth / Nicolas Boulanger / Renaud Bres / Guillaume Olry / René Ramos Premier / Pierre Virly VIOLONCEL Antoine Touche CONTRABAIX Michele Zeoli ORGUE I CLAVICÈMBAL Jean-Luc Ho ORGUE Matthieu Boutineau DIRECCIÓ Raphaël Pichon

fotografia © Igor Studio

RAPHAËL PICHON

Raphaël Pichon va estudiar als conservatoris de París (CRR i CNSM). Els seus inicis com a contratenor el van portar a cantar sota la direcció de Jordi Savall, Gustav Leonhardt, Ton Koopman i Geoffroy Jourdain. Al 2006 va fundar l'Ensemble Pygmalion, format per un cor i una orquestra d'instruments històrics. El seu repertori es nodreix de les similituds entre Bach i Mendelssohn, Schütz i Brahms, i Rameau, Gluck i Berlioz, i destaca per l'originalitat i la coherència de les seves propostes artístiques.

Amb aquest grup, resident de l'Òpera de Bordeus, ha actuat als principals festivals, on ha destacat amb les seves interpretacions de la música sacra de Bach i les tragèdies líriques de Rameau. Entre els seus projectes recents destaquen el seu debut al festival d'Aix-en-Provence amb *Trauernacht*, una creació basada en la música de Bach amb una posada en escena original de Katie Mitchell (2014), el redescobriment d'*Orfeo* de Luigi Rossi (2016), o la versió escenificada de *Vespro della Beata Vergine* de Monteverdi.

El repertori de Pichon s'ha anat ampliant progressivament amb obres corals com *Ein Deutsches Requiem* de Brahms, *Elies* de Mendelssohn o *Noces* de Stravinsky. Ha estat convidat a dirigir orquestres de renom internacional com l'Holland Baroque Society, la Stavanger Symfoniorkester, l'Orchestre de Chambre de Lausanne, l'orquestra de l'Opernhaus de Zuric o la Deutsches Symphonie-Orchester de Berlín.

Ha enregistrat nombrosos discs amb els segells Alpha i Erato, i des de 2014, treballa exclusivament amb la discogràfica Harmonia Mundi, amb la que ha publicat els seus darrers treballs *Stravaganza d'amore* (2017) i l'òpera imaginària sobre les obres de Rameau i Gluck, *Enfers*, amb el baríton Stéphane Degout (2018). La seva discografia ha estat molt aclamada a França i a l'estranger, i ha guanyat multitud de premis com Gramophone Award, CD des Monats de l'Opernwelt, Diapason d'Or de l'any, Choc de Classica, Victoire de la musique, ffff de Télérama, Edison Klassiek Award, Grand Prix de l'Académie Charles-Cros o Millor Gravació Clàssica per Forbes.

MÚSICA ANTIGA

Arcangelo

STABAT MATER DE PERGOLESI

JONATHAN COHEN
DIRIGEIX ARCANGELO

16 de gener

Les millors obres orquestrals i vocals del període barroc sonaran a L'Auditori de la mà d'un dels conjunts de música antiga més importants del continent: Arcangelo.

El famós i intens *Stabat Mater* de Pergolesi, l'espurnejant *Concert a dos violins en La menor* de Vivaldi o l'apreciat motet *Silete venti* de Händel, seran algunes de les obres que dirigirà el brillant Jonathan Cohen, acompanyat de dos cantants en plena eclosió: Emöke Baráth i Maarten Engeltjes.

L'AUDITORI
auditori.cat